

6/2020 | Policy Brief | Kunskap till stöd för läkemedelspolitiskt beslutsfattande
Forskningsnätverket för rationell läkemedelsbehandling

Bättre hantering av en cancerpatients läkemedelsbehandling

A. Valtola, A. Jekunen, H. Bengts, R. Laaksonen

Kliniska farmaceutjänster gör en patients läkemedelsbehandling säkrare och frigör läkarens arbetstid

- Farmacipersonal borde användas mer på specialistsjukvårdens polikliniker som en del av multiprofessionella team
- Farmacipersonalen kan bl.a. kontrollera att en patients medicineringsuppgifter är uppdaterade och utvärdera säkerheten i läkemedelsbehandlingen som helhet
- En tydlig fördelning av arbetsuppgifterna inom vårdteamet frigör den yrkeskunniga personalens, särskilt läkarnas, tid till egna centrala uppgifter, vilket effektiviserar läkemedelsbehandlingsprocessen och förbättrar medicinerings säkerheten

En farmaceut i onkologiska poliklinikens vårdteam förbättrar medicinerings säkerheten och effektiviserar läkemedelsbehandlingsprocessen

Brister i aktualiteteten i patientens medicineringsuppgifter kan äventyra säkerheten i patientens vård. Medicineringsavvikelse, särskilt vid riskfyllda läkemedelsbehandlingar, kan leda till en allvarlig patientskada och öka behandlingens kostnader. Kliniska farmaceutjänster kan förebygga problem i läkemedelsbehandlingen, vilket är viktigt särskilt eftersom patientantalet ökar i takt med att befolkningen åldras och sjukligheten ökar. Syftet med undersökningen var att utveckla och på onkologiska polikliniken i ett

multiprofessionellt team ta i bruk en verksamhetsmodell inom klinisk farmaci, vilken förbättrar medicineringssäkerheten och effektiviserar läkemedelsbehandlingsprocessen, samt att utvärdera verksamhetsmodellens fördelar.

De viktigaste resultaten

I verksamhetsmodellen, som utvecklades och togs i bruk, uppdaterar och kontrollerar eller utvärderar farmaceuten en cancerpatients medicinerings, naturprodukter och kosttillskott före cancerpatientens första läkarmottagning för aktiv behandling eller palliativ vård. Farmaceuten intervjuar patienten per telefon och dokumenterar uppgifterna i patientdatasystemet.

Medicineringsuppgifternas aktualitet förbättrades. Före farmaceutens intervju avvek medicineringsuppgifterna från sjukhusets uppgifter hos nästan alla förstagångspatienter som fick aktiv behandling (97 %, n = 57/59) och patienter som övergick till palliativ vård (95 %, n = 19/20), men uppgifterna var förutom enskilda undantag uppdaterade när patienten kom på läkarmottagningen, varvid planeringen och genomförandet av vården var säkrare. Förslag till ändringar i medicineringen eller andra observationer i anknytning till läkemedelsbehandlingen, som farmaceuten hade dokumenterat, påverkade den vård som läkaren genomförde och/eller planerade hos 91 % (n = 64/70) av de förstagångspatienter som fick aktiv behandling och 58 % (n = 18/31) av de patienter som övergick till palliativ vård.

Läkarna upplevde på alla mottagningar (100 %, n = 39 (aktiv behandling) och n = 20 (palliativ vård)) och sjukskötarna på största delen av mottagningarna (aktiv behandling 95 %, n = 40/42 och palliativ vård 91 %, n = 19/21) att planeringen av eller handledningen i patientens vård underlättades. Verksamhetsmodellen hade en positiv effekt på både läkarnas och sjukskötarnas tidsanvändning på mottagningarna, och den sparade speciellt läkarens arbetstid.

Material och metoder

Undersökningsramen på Vasa centralsjukhus onkologiska poliklinik var interventionsundersökning där verksamhetsundersökning användes. Verksamhetsmodellens fördelar utvärderades med hjälp av HaiPro-material och en enkätundersökning riktad till läkare, skötare och farmaceuter i maj-november 2020.

Vidare läsning

Valtola A, Bengts H, Jekunen A, Laaksonen R: Farmaseutti onkologian poliklinikan hoitotiimiin – selvä työnjako parantaa lääkitysturvallisuutta ja tehostaa lääkehoitoprosessia. Dosis 2021; 3:236-57.

Mer information

Annika Valtola (annika.valtola@vshp.fi), specialprovisor (sjukhusfarmaci), Vasa centralsjukhus, Inga bindningar relaterade till publikationen

Antti Jekunen (antti.jekunen@vshp.fi), professor, överläkare i onkologi, Vasa centralsjukhus, Åbo universitet, Inga bindningar relaterade till publikationen